

WILLIAM ROPP

Bolo to dávno – áno, bolo to v minulom storočí.

Videl som tie nádherné snímky – a bol som znepokojený, podráždený, dotknutý – takmer trochu znervóznený.

Darmo som sa obzeral dokola – s nešťastnou túžbou pozbierať nejaké vysvetlenie, a sprievodcu.... ale nikto neprišiel.

Dumal som, hlboko, či by tieto fotografie nemohli pochádzať ešte aj z predminulého storočia (t. j. z devätnásteho) – nevedel som kam ich zaradiť – nedali sa rozškatuľkovať.

A tak som ich študoval znovu a znovu – aby som našiel nejaké vysvetlenie.

Oči hľadeli z tých obrázkov, pokojne ma pozorovali, avšak prosebne: ich pohľad sa mi vpaľoval do mozgu a kládol nespočetné otázky – zviňajúc sa pod tým neodbytným pohľadom, odvrátil som zrak – avšak nemohol som sa nedívať znovu: tí ľudia, tie ľudské bytosti ma bez prestania pozorovali a ich jasné, žiarivé oči sa nepohli. Otázky viseli bez pohybu, naliehavo v nabitom vzduchu. Cítil som sa akoby prekvapený, nahý...

Môj obvyklý, neochvejný prístup dostal zdrvujúci úder.

A znovu som sa pýtal sám seba: Nie sú tieto fotografie z 19. storočia? Boli títo ľudia raz nažive? Je tu nejaká správa, nejaké poslanstvo z nášho sveta?

Tie oči!

Zvlášť očí tých detí: jasné, chladné, vševediace – otázka nasleduje otázku – ale niet odpovede.

Je to umenie, alebo ma moje zmysly klamú? V jednej veci som si však istý: ak by to nebolo umenie, neuvažoval by som o ňom tak hlboko.

Také množstvo otázok!

A vtom som uzrel svetlo! Umenie tu nie je, aby odpovedalo na otázky – je tu, aby ich kládlo. Nadovšetko som mal na mysli porovnanie s veľkým Balthusom – veď tie deti sú zdanlivo dospelé, staré ako svet – a čo viac: obrázky nie sú iba ilúzie, chiméry alebo fantómy; to sme my, naše detstvo je zachytené v každej z týchto fotografií ako celý strom v drobnom semienku – všetko je tam: minulosť i budúcnosť – ale nadovšetko naša prítomnosť, prítomnosť plná pochybností a straty viery. Ale je tam tiež i hlboké presvedčenie, že človek je dobrý, že sa nezmenil, neochabol a neskorumpoval sa v priebehu storočí – a predovšetkým je tam poslanstvo, správa, že my ľudia sme krásni – a že život je hodný žitia. Na to som si spomenul.

Po mnohých rokoch som sa stretol s Villiamom.

V momente som videl, že umelec nemusí vždy byť identifikovaný s jeho prácou: bol to normálny zdravý človek, šťastlivý a dobroprajný – a hľa: zároveň je obdarený schopnosťou ukázať veci a vyjadriť myšlienky skryté hlboko v najtemnejších záhyboch našich duší.

Ó – tajomné prúdy podvedomia!

Francúzsko, tá krásna krajina, ktorá dala svetu nemálo dobrých vecí! A pán William Ropp a jeho diela k nim bezpochyby patria.